

Izhaja vsak dan

sudi ob nedeljah in praznikih) ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj.

Posamezne številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Celju, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, St. Petru, Sežani, Nabržini, Növenmestu itd.

Oglase in naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, ulica Mellin piccolo št. 7. — Uradne ure od 2 pop. do 3 zvečer. Ose oglašom 16 stotink na vrsto petič; poslanice, osmrtnice, javne zahvale in domači oglasi po pogodbi.

TELEFON št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša

za vse leto 24 kron, pol leta 12 kron, 3 mesece 6 kron. Na naročbe brez dopolnjenih naročnine se uprava ne ozira.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Ne frankovane pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista

UREDNIŠTVO: Ulica Torre bianca št. 12.

Izdajatelj in odgovorni urednik FRAN GODNIK. — Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Torre bianca št. 12

Plenarna seja avstrijske delegacije.

(Brzobjavno poročilo)

DUNAJ 22. Avstrijska delegacija je danes nadaljevala razpravo o proračunu ministertva za vnanje stvari. Deleg. Dobernigg je izjavil, da se popolnoma priključuje stališču nemške ljudske stranke, obrazloženem po del. Sylvestru v proračunskem odseku glede ekspozice ministra za vnanje stvari. Govornik je konstatiral simpatični utis, katerega je napravil vojni minister; vprašal je pa, zakaj da so delegati morali še-le iz časopisov izvedeti o znanej rezervatnej jezikovnej odredbi in zakaj, da se je delegate v takem času povabilo na ogledovanje novih topov, ko n so mogli vsi delegati slediti vabilu. Govornik se je na to bavil s političnimi vprašanji in konstatiral splošno zadovoljstvo, katero je bilo povzročeno po tolmačenju nemško-avstrijske zveze v ekspoziciji ministra za vnanje stvari. Nemški carinarski tarif dokazuje, da se v Nemčiji ne želi gospodarskega priključenja k Avstriji. Zadeva glede »Veto« je za Nemce precej brezpomembna, dočim je važnejše naše razmerje do Italije. Govornik je z veseljem pozdravil izvajanja italijanskega ministra za vnanje stvari, ki smatra trozvezo kakor poročstvo za evropski mir in obsoja iracionalistične težnje. Govornik je potem skušal dokazovati, da so Nemci prinesli kulturo tudi v primorske dežele. Nemci da bodo vsako stopinjo svoje posesti branili in v Trstu da se je treba slednjič odvaditi smatrati Nemce za priseljence. Med Nemci in Italijani da pride gotovo do zblizanja, ako se Italijani osvobodijo ljubimkovanja krivih prijateljev. V nasprotju z ekspozicijem vidijo se govorniku naše trdjavne ob italijanski meji, katere pa še presegajo utrdbe na italijanski strani. Med trgovsko-političnimi vprašanji razpravlja se le o viniki klavzuli, kakor da bi posebno alpske dežele ne proizvajale nobenega drugega predmeta. Govornik je na splošno odobravala orijentno politiko ministra za vnanje stvari ter izrazil bojazna, da Madjari vsled doseženih koncesij postanejo še bolj predrzni. Govornik je izjavil, da Madjarom privoščita njih vspehe a da naj sami nosijo stroške za svojo neodvisnost. Kar se tiče rezervatne jezikovne naredbe vojnega ministra, menil je govornik, da je blizu čas, ko bodo Nemci, ki so že toliko storili za državo, morali začeti misliti na gradnjo svoje lastne hiše. To bi bil pravi patriotizem.

Deleg. Zedtwitz je izražal svoje zadovoljstvo nad skupnim postopanjem Avstro-ogrške in Rusije na Balkanu, za kar se je v prvi vrsti zahvaliti inicijativi obeh vladarjev. Obžaloval je stagnacijo parlamentarnega delovanja, kar ovira pripravlanje za trgovinske pogodbe in povdarjal potrebo gospodarskega združenja evropskih držav v pobijanje prekomorske konkurence in je izrazil željo po hitrem ozdravljenju notranje-političnih odnosov.

V nadaljevanju razprave proračuna ministertva za vnanje stvari povdarjal je del. Dzieduszycki važnost tro- in dvozveze za vzdrževanje miru, izjavil se je zadovoljega z orijentno politiko, želel, naj bi se o sklepanju trgovinske pogodbe z Nemčijo varovalo naš izvoz živine in lesa posebno iz Galicije pred pruskimi šikanami in varstvo naših izseljencev in sicer tudi onih delavcev, ki hodijo v Nemčijo in izrekel nado, da po 7 letih obstrukciji slednjič vendar pride do miru ali pa vsaj do premirja.

Razprave so se nadalje udeležili deleg. Glöckner, ki je priporočal razoroževanje srednje evropskih držav, Schneider, ki je izrekel željo, naj bi došlo do miru med narodnostmi, dr. Šusteršič, ki je zopet protestiral proti izvrševanju veto-prava in Schönborn, ki je izjavil, da se že o samej miali na možnost državno-pravnega združenja z nemško državo pojavlja v človeku upor. Govornik je izjavil, da je vedno zastopal idejo zavezniškega razmerja z Nemčijo, vendar mora isto temeljiti na svobodnem odločevanju obeh popolnoma ne-

odvisnih držav. Isto velja o priporočenej carinski pogodbi z Nemčijo.

Kar se tiče izvajanja posl. Dobernigga glede potrebe ohranjenja južnih dežel, menil je govornik, da s tem soglašata, a ne morda radi tega, da bi bili Nemci tamkaj ustvarili prvo kulturno delo, marveč radi dejstva, da gre tu za ohranjenje jednega dela monarhije, katerega je treba obdržati ne glede na narodnosti.

Govornik smatra, da je boljšanje notranje-političnega položaja izključeno, dokler se obstrukcija proglašata dovoljenim bojnim sredstvom. Izrekel je željo, naj bi jedna prizadele strank enkrat javno izjavila, da se za vedno odreka obstrukcije. Kdor bi to storil pridobil bi si večjo slavo, nego marsikateri zmagovalni general.

Deleg. Kramar pobijal je izvajanja onih govornikov, ki smatrajo trozvezo jednim jamstvom za evropski mir in je pojašnjeval vpliv Nemčije na Turčijo.

Govornik je povdarjal, da so interesi Nemčije in Rusije v Turčiji in na Balkanu križajo. Naša orijentna politika bo le tedaj prava, ko ne bo temeljila na sporazumljenju z Nemčijo, marveč z Rusijo. Govornik je slednjič zavračal običanje, da Čehi vodijo izsiljevalno politiko; oni zahtevajo le to, do česar imajo na podlagi državnega prava pravico.

Na to je bila seja prekinjena. Predsednik je prosil za pooblastilo, da sme morna ričnemu poveljniku baronu Spaunu o priliki smrti njegove soproge izreči sožalje delegacije.

Delegacija je v to privolila. Prihodnja seja bo jutri.

Iz ogrske zbornice.

(Brzobjavno poročilo)

BUDIMPEŠTA 22. Pričetkom današnje seje vnela se je razprava glede overovljenja zapisnika včerajšnje seje in sicer osobito radi posl. Lengyela. Slednjič se je zapisnik overovil in zbornica je nadaljevala razpravo o rekrutni predlogi.

BUDIMPEŠTA 22. O prečitjanju poročila imunitetnega odseka v zadevi posl. Lengyela je obstrukcija uprizorila velik hrušč. Posl. Hollo je zahteval tajno sejo, kar je zbornica odobrila z veliko večino.

Pred otvoritvijo tajne seje se je doznalo, da je predsednik dobil anonimno pismo, v katerem se mu sporoča, da se ob 1. uri pop. zbornica razstrelji z dinamitom. Preiskava je dognala, da je bila vest v tem pismu neosnovana.

Po kratkej debati o včerajšnjih dogodkih v zbornici se je zopet otvorila javna seja, ki je trajala do 3. ure in pol popoldne.

Položaj v vzhodni Aziji.

(Brzobjavno poročilo.)

LONDON 22. »Morning Post« poroča iz Washingtona: V visokih uradnih krogih pretresuje se sedaj vprašanje, da-li ni sedanjji trenutek ugoden za to, da bi Zjedinjene države, Anglija, Japan, Nemčija in Francija — ako bi se mogle te države sporazumeti — predlagale Rusiji, naj skliče kongres, ki bi določil pravice Rusije in drugih držav glede Mandžurije in bi ustanovil določila o mednarodnem trgovinskem pravu in glede števila vojske, katero bi imela Rusija vzdrževati v severnih pokrajinah. Sklepi kongresa naj bi se postavili v obliko dogovora ali pogodbe, katero naj bi podpisale vse velesile.

LONDON 22. »Daily Mail« poroča iz Soeula: Tomghaki, ki so provzročili ustajo v Koreji, so splošno vstali proti vladi. Vodje korejanske napredne stranke si pridobivajo oblast. Korejanski listi trdijo, da je 300 Rusov prekoračilo reko Jalu ter da so na maršu proti Soeulu. Te vesti pa se ne potrjujejo.

PARIZ 22. Agencija Havas javlja iz Soeula: Tukaj se pričakuje tudi kitajski

vojni oddelek. Po tem prihoda bodo imela vsa poslaništva razun belgijskega, ki se nahaja zraven francoskega poslaništva, vojaško varstvo. Varstvo tujezemcev se smatra popolnoma osiguranim.

KOLONJA 22. Petrograjski dopisnik lista »Kölnische Zeitung« brzobjavlja današnjega dne: Iz uradnega vira doznajem, da ruskega odgovora na Japonsko noto ni pričakovati pred soboto.

LONDON 22. »Times« priobčjuje poročilo svojega dopisnika v Pekingu o številu ruskih čet, ki se nahajajo vzhodno od jezera Bajkal. Isti trdi, da sestojajo te čete iz 3167 častnikov, 14790 mož in 216 topov.

Brzobjavne vesti.

Švedski in norveški kralj Oskar

STOCKHOLM 22. Kralju je o priliki njegove 75-letnice došlo na stotine brzobjav in čestitk iz notranjosti in inozemstva, kakor tudi od članov tujih vladarskih hiš in državnikov. Zvečer je kralju priredil podoknico 1300 pevcev broječi možki zbor. Slavnosti so se zaključile z dvornim plesom, na katerega je bilo povabljenih 2000 oseb.

Austen Chamberlain o državnih financah.

LONDON 22. Državni kancelar Austen Chamberlain imel je sinoči govor, v katerem je izvajal, da je treba velike modrosti, ker vsakdo, ki dobro pregleda posamezna poglavja proračuna državnih dohodkov, mora priti do prepričanja, da se številke proračuna ne uresničujejo. Prišel je čas, ko je treba v mirnem času imeti obzir do virov državnih dohodkov in postaviti državni kredit na obo visoko stališče, katero je vedno zavzemal.

Konkurenčni boj med avstrijskim Lloydom in nemškimi parobrodskimi družbami.

DUNAJ 22. V včerajšnji sekijski seji spodnjeavstrijske trgovinske zbornice opozarjal je predsednik na preteči konkurenčni boj avstrijskega Lloyda z nemškimi vshodno-afriškimi paroplovnimi črtami, provzročen po dejstvu, da je Lloyd uvel mesečne vožnje v južno Afriko. V sled tega je nemška vshodna afriška črta uvela začasno konkurenčno črto v Indijo, da bi s tem prisilila Lloyd v opustitev voženj v vshodno Afriko. Govornik je priporočal, naj bi vlada o obnovitvi pogodbe z Lloydom upoštevala te odnose.

Sledajič je bil vsprejet predlog predsednika Kinka, naj se vladi predloži tozadavna vloga.

Imunitetni odsek o poslancu Lengyelu.

BUDIMPEŠTA 22. Imunitetni odsek ogrske zbornice je postopanje poslance Lengyela radi protizakonitosti proti zborničnemu predsedniku obsodil na protikolarično grajo in na objavljenje te graje v njegovem volilnem okraju.

Sprememba na orijentni železnici.

CARIGRAD 22. Včeraj se je vstavilo menjanje vozov za potnike orijentnega ekspresnega vlaka in konvencionalnih vlakov na postaji Mustafa Paša. Vlaki obhujajo sedaj direktno.

Nadvojvoda Evgen v južnem Tirolu.

TRIDENT 22. Nadvojvoda Evgen je sinoči dospel semkaj na večdnevno vojno nadzorovanje in je bil vsprejet na kolodvoru od najvišjih političnih, a v hotelu Trentu, kjer je odsedel, od najvišjih vojaških oblasti.

Vojvoda Luksenburški v Opatiji.

VOLOSKO 22. Veliki vojvoda in velika vojvodinja Luksenburska dospela sta danes s spremstvom v Opatijo, kjer ostaneta več mesecev. Na kolodvoru ju je vsprejel okrajni glavar dr. Manussi z županom ur. Stangerjem in drugimi odličnjaki. Opatija je v zastavah; godba je svirala Luksenburško himno.

Pogreb Mannlicherjev.

DUNAJ 22. Danes se je vršil pogreb izumitelja sedanjih pušk avstrijske peh. te. Pogreba so se udeležili železniški minister Wittek, trg. minister Call, oddelni načelnik

L. barčik, nekateri člani gospodske zbornice, poslanci, majorja Kropatn in Laube, industrijalci in mnogo železniških uradnikov.

Upornost vojakov.

DUNAJ 22. Vest, prinešena včeraj od nekega dunajskega lista o upornosti vojakov v Šopronju, reducira se, kakor se javlja s službene strani, na subordinacijo, male vrste, storjeno od dveh huzarjev pred dvema tednoma.

Dvorni obed.

DUNAJ 22. Danes ob 5. uri popoldne bil je pri cesarju dvorni obed. Istega so se udeležili princezinja Gizela, bavarski odposlanec in drugi dvorni dostojanstveniki.

Princezinja Gizela je odpotovala zvečer v Monakovo.

Znižanje diskonta pri švicarski emisijiski banki.

BERN 22. Švicarska emisijiska banka je danes znižala diskont za bančne papirje na 4%.

Smrt odličnega ruskega zdravnika.

PETROGRAD 22. »Upravitelstveni Vjestnik« javlja: Dne 16. t. m. je obolel vodja laboratorija cesarskega zavoda za eksperimentalno medicino, v katerem zavodu se pripravljajo antiseptični preparati. Laboratorij je v utrdbi Aleksander I., ki se nahaja na nekem malem otoku blizu Kronstadta. Omenjeni vodja bavil se je s proučevanjem kužnih bacilov. Dne 20. t. m. je bolnik umrl, kljubu hitri zdravniški pomoči in kljubu večkratnemu vbrizganju Serumuma proti kugi. Osebe, ki so bile v njegovi bližini so pravčasno bite vsprejete v zdravniško oskrb. Poveljnik utrdbe, Orbeljan, ki je dospel tjakaj 19. t. m. je zaukazal, naj se osobje laboratorija popolnoma izolira.

Radi poplav vstavljen promet.

SAN SEBASTIAN 22. V tukajšnji okolici vlada velik vihar. V sled poplav je vstavljen promet.

Madjarski dvoboj.

BUDIMPEŠTA 22. Danes se je vršil dvoboj na sabljah med drž. tajnikom v domobranskem ministertvu Gromonom in tajnikom finančnega ministertva Jeker Baluszyjem. Baluszy je bil lahko ranjen. Gromon pa je vsled dobljene rane na roki postal nezmožen nadaljevati dvoboj, vsled česar je bil ta zaključen. Dvoboj se je vršil radi tega, ker je Gromon protestiral proti vsprejemu Baluszyja v neki klub.

BUDIMPEŠTA 22. Med poslancem grofom Telekijem in pisateljem Bedefend je bil danes o poludne dvoboj se sabljami, pri katerem sta bila oba nasprotnika lahko ranjena.

Vprašanje Alzacije in Lotaringije ev francoski zbornici.

PARIZ 22. Poslanec volilnega okraja Luneville interpeliral je radi alzaškega državnozbornskega poslance Opatu Delsorja in je rekel, da ima ta slučaj narodni značaj. Protestiral je proti temu, da se z Alzacanom postopa kakor z inozemcem in dodal, da proti Delsorju naperjena sumničenja padajo na vse Alzacane. Razpravljati o mišljenju Alzacanov bi pomenilo izdati se sami. (Pohvala na desnici.)

Posl. Grossieau je menil, da je vsa teža tega slučaja v vsebini izgonskega ukaza. Govornik je v živahni pohvali centruma kazal na čustvovanje Alzacanov do Francije.

Tudi posl. Olivier je protestiral proti izgonu Delsorja in dejal, da je ministerski predsednik s tem zakrivil podel čin. Poslanec volilnega okraja Nancy je izjavil, da ne more trpeti tega, da bi se Alzacana kakoršen je Delsor, kateri je v ljubezni do Francije postal velik, proglašalo za inozemca.

Ministerski predsednik Combes je trdil, da hoče reakcija včasih izkorističati ta slučaj, a da pozablja na tem na Delsorjevo osobo. Delsor in njegovi prijatelji niso ne Francozi ne Nemci, marveč pristaši Rima. Delsor, da je prišel v Luneville, da bi delal propagando med volilci. Combes je obžaloval, da ga

ni prefekt v Nancyju takoj izgnal, ter povdarjal, da je bil Delsor v svojem potnem listu označen za »nemškega pravdnika«, »rojenega v Nemčiji«.

„Makedonija“.

Pod tem naslovom prinaša »Slavisches Echo« diven članek, poln vroče ljubezni do naroda mučeniskega in poln pravične sodbe o »tkozvani civilizirani Evropi — in še posebej o glasovitem »herrvolku«. Kako zvišeno je vendar tisto »barbarstvo« narodov slovanskih na Balkanu nad to evropsko civilizacijo, ki ima vedno na jeziku toplo besedo o humaniteti, v sreču pa led, sovražstvo in nacionalen egoizem v najodurnejih oblikah.

Take misli so nas navdajale, ko smo prečitali omenjeni članek v »Slavisches Echo«.

Makedonija! Kdo ne pozna — tako začenja — tega imena — na zgodovinskem glasu? Komu je neznana zgodovina te kraljevine dežele? Pred več nego dvema tisočletji je bilo tam mesto cvetoče velike kulture — zibelka onega velikega junaka in osvoboditelja Aleksandra, ki je bil odšel se svojimi nepremagljivimi bojnimi četami, da bi ustvaril svetovno državo.

In danes? Kako je danes v tej deželi, tako razpisno oblagodarjeni od narave, prebogati na naravnih lepota — v deželi, do katere mej je možno priti z Dunaja v 24 urah, in ki se nam vendar zdi oddaljeneja in je veliki množici nepoznaneja, nego daljni ameriški kontinent!

Kako izgleda neki tam doli? Kakor v Turčiji! S tem je povedano vse. Poljane, polja in gojzdi so zanemarjeni, opuščeni in le tu pa tam primitivno obdelani. Bogati naravnih zakladi leže mrtvi. Komunikacijska sredstva so omejena na najmanj mero in so vrhu tega v najslabšem stanju. Poboštva teh vseh vsemu in vsemu pridnih in inteligentnih prebivalcev te po naravi toli bogate dežele so siromašneja, nego v najneplodnejih peščenih puščavah severa. Preplašeno izmognano, trpljenju priušeno ljudstvo je pognano v obup — to je facit petstoletnega turškega gospodstva.

Polnih petstoletij leži prokletstvo turškega samovoljnega gospodstva na tej deželi, ki je poklicana, da bo pravi raj, čim jej nje sinovi izvojuje toli dolgo pogrešano svobodo. — Ta vroče zaželjeni trenotek se približuje sedaj...

Ravno pred četrto stoletjem, ko je Bolgarska zadobila državno svobodo, so boju pridušeni sinovi Makedonije in navdušeni prijatelji te dežele poskušali uprizoriti oborožene ustaje Makedoncev, ostalih še pod turškim gospodstvom. Tedanje žalostne razmere, pomanjkanje mladine, navdušene za svobodo, inteligentne in sposobne za boj, so zakrivile popola nevespeh tedanjega ustajnega gibanja.

Od tedaj je prešlo preko Makedonije 25 let turškega samovoljnega gospodstva z vso njega bedo in neuredo. Navstali bolgarski državi je pripadla naloga, da vzbudi Makedonce iz letargije in da pripravi njihovo politično in socialno prerodenje.

Srbi so bili mej tem časom po vladanju obeh zadnjih Obrenovičev, izdajalnem za državo in za narod, izlasti pa po pogubnih mahinacijah Milana, ovirani na spolnjevanju jednake narodne misije in zato je pripadel Bolgarom glavni veliki del na tem delu za osvobodjenje.

Bolgarska vlada je zasnova v Makedoniji množico normalnih šol, za katerimi so tekom let prišle še srednje šole. V teh šolah je bil pouk brezplačen in so učenci dobivali deloma tudi učna sredstva. Absolventi teh šol, ki so bile močno obiskovane od inteligentne ukazeljne mladine, so prihajali potem v Bolgarsko, kjer so spopolnjevali svoje študije. Mnogo teh energičnih nadebnih mladencev so dovršili svoje študije kakor bolgarski stipendisti na inozemskih vseučiliščih, kjer so sloveli kakor najpridnejši med tujimi slušatelji. (Pride še.)

Dr. Koerber in Čehi.

Ministerski predsednik je se svojim odgovorom češkim agrarcem hotel izdreti žebelj češke obstrukcije. V ta namen pa je — udaril po žeblju. Naravno je torej, da se je žebelj še bolj zaril. Tako označa »Politik« Koerberjevo početje kakor nezmyselno. Ta list je dobil z Dunaja iz mladočeških krogov brzojavno sporočilo o efektu, ki ga je Koerberjev odgovor napravil na te kroge. Tu se

označa Koerberjevo početje kakor ne posebno častno. Mladočehi so dosedaj vsako predlogo za lajšanje bede — bodi med Nemci, bodi med Čehi — izločali iz obstrukcije, ker bi bilo oviranje takih predlog res kruto in brezsrčno. In takih predlog ni dosedaj nikdo smatral kakor miloščino, ampak kakor spoznavanje dolžnosti od strani države. Saj je tudi v interesu države same, ako se ohranja davčna moč prebivalstva. Elementarna katastrofa na Češkem je bila ena najgroznejih. Ali nečuvno je, ako se hoče krivdo metati na češke stranke. V češkem deželnem zboru obstruirajo Nemci in preprečajo s tem pomoč dežele. In to delajo pod pritiskom vlade. Za lajšanje bede od strani države se je do sedaj vedno rabil § 14, ne da bi kdo oporekal. Zakaj se ne uporabi sedaj za južno Češko? Temkajšnje prebivalstvo ve, kje je krivda. In ker ministerski predsednik noče vrstiti svoje zakolite dolžnosti in noče dati narodu češkemu njega pravice, zato ne deluje državni zbor in ne bo deloval. Da to stane žrtev, to ve češki narod, in jih hoče nositi. Da se pa radi politike vsega naroda z brezprimerno frivolnostjo kazuje stradanje prebivalstva južne Češke, to gotovo ne ublaži političnega položaja, ampak ga poglobi tako, da uvidi tu ministerski predsednik, da je bil sabo napotjen, ko je skušal lakoto porabiti kakor orožje proti češkemu narodu.

Konflikt med Rusijo in Japonsko.

Po zadnjih sporočilih je pričakovati skorajšnje mirne rešitve tega konflikta. Celo v Londonu so menda že opustili napore za provzročitev krvavega plesa. Tudi iz Anglije so poslali večeraj v svet golobček z oljino vejico miru. Reuterjeva pisarna razpošilja vest, da so londonski dobro poučeni krogi uverjeni, da kriza na skrajnem vzhodu prične skoro do mirnega rešenja. V Rusiji da je nadladala stranka, ki je za mir. Reuterjeva pisarna govori tudi konkretno, kaj je Japonska zahtevala in kaj je Rusija pripravljena dovoliti. Ker pa je v tem težko pogoditi mejo med tem kar ima res realne podlage, in mejo tem, kar je le ugibanje, bo še najbolje, da počakamo na bolj avtentične vesti iz Petrograda in Tokija.

Hrvatski sabor.

Seja sabora dne 21. januarja se je vršila v znamenju bede — učiteljskega stanu. Sabor je razpravljal o peticiji ljudskih učiteljev za povišanje plač. In na tej razpravi se je zgodilo nekaj, kar se že dolgo ni zgodilo v tem saboru.

Governiki od vseh strani so soglašali vladskavi sodbi o vrlinah hrvatskega učiteljstva, ki zaslužuje, da se zboljša njegovo res žalostno gnotno stanje. Oddelni predstojnik Pavić je izrazil svoje veselje na takem soglasju v priznavanju zaslug učiteljstva. Da-si je izvršiti še mnogo velikih nalog — graditi bo muzej, osnovati knjižnico, otvoriti medicinsko fakulteto —, kar bo zahtevalo mnogo financijel nih žrtev, vendar hoče vlada ustreči želji sabora in povodom revizije šolskega zakona spolniti želje učiteljstva. Predlog peticijskega odseka je bil soglasno vsprejet.

Dr. Potočnjak-Korač.

Predvečerajšnjem je nadaljevala ta veleznamenita razprava. In sicer najpoprej tajna, v kateri so dovršili čitanje inkriminiranih spisov, a potem je začela javna.

Tudi ta dan jo je državno pravdnikstvo slabo vozilo in so se močno majali glavni stebri obtožnice.

Glavna priča proti obtožencema, R. Milič, se je sam vjel v laži in je padel iz protislovja v protislovje. Pri svojih lažnih trditvah pa je vztrajal tudi potem, ko se je jasno dokazalo, da laže. On je rekel n. pr., da je rokopis brošure »Kako se drži...« dobil v decembru, a sam državni pravdnik ga je opomnil, da je bila brošura že novembra me seca v Zagrebu zaplenjena.

To je vsekakor zanimivo! Brošura je bila zapljena že v novembru, a tiskar da je dobil še-le v decembru rokopis! Tukaj je jasno, da jasnejši ne more biti, da ta glavna priča sploh vse laže. — A na izjavah takih ljudi temelji tako huda obtožnica!

Sploh pa je vidno iz vse razprave, da je to samo osebno sovražstvo Khuena, ki je dr. Potočnjaka vedno pregajal, a ravnotako tudi Korača. Socialnim demokratom je Khuen sploh prepovedoval izdajati svoje časopise na Hrvatskem, kakor da je on kak turški paša,

a ne ban ustavne Hrvatske! A najbolj žalostno je to, da hrvatska justica še sedaj trepetna pred Khuenom in preganja njegove osebne nasprotnike, ko jej vendar nasilnik ne more več zapovedati! To je dokaz, da je Khuen res do dna zastupil hrvatske razmere in vzgojil celo generacijo ljudi slepo poslušnih pred vsakim pojavom volje in samovolje od zgoraj doli.

Hrvatske in srbske stvari.

Med kmeti v kapelski občini pri Belovaru je navstalo veliko vznemirjenje. Oblast je takoj odposlala tjakaj 20 orožnikov. V tej občini se že dolgo godi velike nepravilnosti in se grto postopa z narodom, da-si je ta občina v neposredni bližini središča velikega župana Kukuljeviča. Pozneje vesti trde, da se je razburjenje razširilo na več del občin belovarskega okraja, ali do spopadov z oboroženo silo ni prišlo do sedaj. O vzrokih veliki nevolji kmetov se poroča dalje, da se je začelo dajati kmetom mesto drv za kurja — neko slabo vrst premoga, katerega ne morejo kmetje rabiti. Tako so siljeni kupovati si material za kurjavo, ali pa, če nimajo denarja (kar je v največ slučajih) — zmrzovati. Sploh vlada na gospodarstvu občin zistem stroge varčnosti, ali le na račun kmetov!

Nadaljnji dve javni skupščini sti napovedani v Oštarijah (dne 24. t. m.), v Goli (dne 28. t. m.) in v Janji pri Jaski dne 1. februarja.

Odsek, izvoljen od sabora v sferi Frank-Kršjavi-Gaj, je prišel do svojega zaključka. Odsek predlaga saboru, naj ne vsprejme predloga posl. dra. Franka ter naj ne izvoli komisije, ki naj bi proučevala slučaje Franku očitane podkupovanja. Razlogi, radi katerih je odsek odklonil Frankov predlog, so nastopili: Predbeobznanja so bila po časopisih in niso bila izrečena v saboru in dr. Frank more najti poti, da se brani pred temi očitaji. Nadalje nima sabor; oziroma komisija na zakonu slonečega sredstva, da bi mogel v tem slučaju zaslišavati ali celo zaprejeti dotične stranke, zbog česar ne bi moglo delovanje komisije dovesti do nikakega pozitivnega rezultata. Ob tem sklepu se odsek ni mogel spuščati v podrobno razlaganje konkretnih očitajev, naperjenih proti dru. Franku, ampak je storil svoj sklep z načelnega gledišča brez nikakega obzira na osebo posl. dra. Josipa Franka.

Bivši predsednik hrvatske stranke prava dr. Bresztyenski je nevarno obolev na sreču. Bolezen je krenila tako na slabo, da je bil bolnik že prejel svete zakramente. Večerajšnje vesti pa javljajo, da se je bolniku stanje zopet znatno zboljšalo.

Dne 6. februarja se bo vršila razprava proti odgovornemu uredniku »Novoga Srbobrana« radi nekega zaplenjenega članka.

Ozirom na razpravo proti Potočnjaku in Koraču piše »Novi Srbobran«: Frankov organ »Hrvatsko pravo« dokazuje vsaki dan, da Frank nima nikakih zvez s Khuenom. Ali tu prihaja kakor navlašče razprava dra. Potočnjaka in tu pada v oči čudno vedenje Frankovega »Hrvatskega prava«. — »Pravo« poroča o razpravi do dlake tako kakor »Narodne novine« (uradni list). Predvečerajšnjim je prineslo jako obširno, in med navodnimi znaki (med »ušci«) ono mesto iz zapisnika Gjurške porotne razprave, ki naj opere grofa Khuena. Ta obširnost ne stoji v nikakem razmerju z ostalim poročilom. Nasprotno: o tem, kar sta dr. Hinković in dr. Potočnjak povdarjala po čitanju onega zapisnika, in kar kaže v povsem drugačni luči one izjave pred poroto, poroča »Hrvatsko pravo« tako nejasno, da njega čitatelji ne morejo iz tega spoznati prav, za kaj da gre. Tako morajo čitatelji »Hrv. prava« dobiti utis, da je grof Khuen v Gjurški aféri ostal povsem čist. Ta pojava je tako interesantna in dokazuje več, nego-li bi mogli dokazati vsi »odbori časti«.

Dnevne novice.

Seja odbora pol. društva »Edinost«. Podpisano predsedništvu vabi gg. odbornike na odborovo sejo, ki se vrši danes ob 8. uri in pol zvečer v prostorih »Delavskega podpornega društva«, ulica Molino piccolo št. 1. Predsedništvo.

Razpuščenje mestnega sveta — zopet čini polovičarstva. Pršlo je kakor je bilo pričakovati z matematično gotovostjo: glasila večine razpuščenega mestnega sveta iščejo povsodi glavnega vzroka razpuščenju, a tam

ga ne iščejo, kjer — je! V grehah lastne stranke!

Najrditeje stiska pesti »Il Piccolo« in grozi na vse strani proti namišljenim brezmejno zlobnim sovražnikom, ki da niso mirovali, dokler ni dobila udarca dragocena avtonomija občine tržaške.

»Piccolo« prijmlje »rodbino Dompieri«, ki da se je sovražno obrnila proti »lastnemu mestu, ki da je na Dunaju lagala in se zvezala s krščanskimi socialisti proti Trstu. Ali Trst da pové tej rodbini na bodočih volitvah svoje zaničevanje.

Potem dobiva svoj del dr. Koerber, ki da je še pred šestimi meseci pripoznal popolno zskornost tržaških volitev. Sedaj pa je isti dr. Koerber razpustil isti mestni svet, katerega je popred pripoznal zakonitim, ker je pustil vplivati na se dr. Luegerja in kliente tega poslednjega. Ali naj pride sedaj gospod dr. Koerber zahtevati — hvaležnosti Trsta.

Dr. Koerber — pravi »Piccolo« — ve dobro, da je bila dana volilnim listam največa publika, četudi se niso naznanila pri obliki vratarjem. Ali dr. Koerber se je obesil na malenkostne formalne pogrške. »Naj le piše, naj le piše dr. Koerber svoje lepe okrožnice o potrebi modernitete tolmačenju zakonov!«

Svoj članek »Razkrinkani vsi!« zaključuje »Piccolo« s ponovno atako na rodbino »Dompieri«.

O teh gruzajah, o tem stiskanju pesti naj napišemo tudi mi par svojih misli. Mi nimamo ni najmanjšega povoda, da bi se zavezali za »rodbino Dompieri«. Postopanje teh mož je vzbujalo v nas čut, ki je bil vse prej nego čut pohvalnega priznavanja. Ali to moramo že reči, da se nam vidi smešno očitjanje v glasilih vladajoče stranke, češ, da je Dompieri oškodoval avtonomijo Trsta s tem, da je ulež rekurz proti volitvam. Pravo pritožbe proti volitvam je istotako utemeljeno v zakonu, kakor je utemeljena občinska avtonomija sama. In faktično se prava pritožbe poslužujejo vse stranke brez razlike, ako je v njih interesu, da se izvršena volitev uniči. V izvrševanju te pravice ni zastajala nikdar tudi stranka, v katere imenu piše — »Il Piccolo«. Je li bila še dosedaj n. pr. v Istri le ena sama volitev, na kateri so Italijani podlegli, da ne bi bili ti poslednji uležili pritožbe?!

Ni je bilo. Hoče-li laško glasilo, da navedemo nekoliko konkretnih slučajev, ko so bile valed »Piccolove« stranke občinske volitve uničene, občinski zastopi razgnani in imenovani komisarji? Če velja obdolženje »Piccolovo« na adresu »rodbine Dompieri«, potem pa smo tudi mi tisočkrat opravičeni v izjavo, da je stranka, v katere imenu piše »Il Piccolo« največa sovražnica občinske avtonomije!!

V njegovem razgrevanju pa je »Piccolo« vendar ušla fraza, ki izdaja nekaj, kar je prav blizu resnice. Izjavlja namreč, da razpuščenje mestnega sveta — kakor sicer opravičeno po vzrokih — ni presenetilo nikogar in da ni žalostilo nikogar!! S tem pa je »Piccolo« tudi povedal, koliko hrvatskega, hlinjenega in »narejenega« je v ropotanju proti vladi. Razpuščenje je prišlo, ker je moralo priti. Vlada je razpustila, ker je morala, ker ni mogla in ni smela drugače, ako ni hotela — ona c. kr. vlada, čuvarica zakona avtoritete in spoštovanja do sodnih pravorekov — naložiti na-se odijuma sokrivde na upornosti proti pravnim nazorom tiste visoke instance, ki je upravo sodišče.

Vlada je morala in večina mestnega sveta je bila tudi obveščena, da mora. Ali po načinu, kakor se je zavlačevala in pripravljala stvar, je vidno, kako skrajno blaga in obzirna je bila vlada z gospodovalno gospodo. Da, mi se ne bojimo izreči trditve, da sti vlada in večina mestnega sveta dogovorno pripravljali čin razpuščenja. Že dejstvo, da jim je pustila rešiti razne stvari in sosebno proračun, predno jim je poslala dekrat razpuščenja, je dokazom, da gospoda zagrešajo odurno tartiferijo s svojim ropotanjem proti Koerberjevi vladi.

Najglavnejša priča v tem pogledu pa je v dejstvu, da vlada ni imenovala komisarja, ampak je pustila v funkciji delegacijo, da-si je ista izišla iz nezakoniteta in zato tudi razpuščenega mestnega sveta! To je zopet neprecenljiva usluga vlade stranki večine v dosedanjem občinskem zastopu. Delegacija bo vodila dalje mestno upravo in bo vodile tudi bodoče

volitve. To se pravi: vlada je odločila, da ostanejo v rokah gospodovne stranke tudi zanesljivi — škarije in sukno!!

»Piccolov« »ritornello« zveni: pogreške so bile le formalne in tako malopomembne, da nikakor ne opravičujejo razpuščenja. Pa če tudi bi bilo temu tako, razpuščenje je bilo vendar povsem opravičeno v prošlosti. Že leta in leta so bile volitve v Trstu produkt politične nemorale. Nepravilnosti so postale tako rekoč integralna del vsa volilnega postopanja; v dobi reklamecij in na volilnem činu samem.

Saj le tako je bilo možno, da si je gospodovna stranka tako utrdila pozicijo, da more »Piccolo« res z veliko opravičenostjo prorokovati zopetno zmago svoje stranke. Ker jej je vlada dopuščala vse, si je ta stranka znala tako utrditi pozicijo, da bi mogla zagotovo morda tudi brez nepravilnosti. No, kolikor mi poznamo to stranko ne verujemo, da ne bi zopet rezala — nepravilnosti, ko ima že škarije v rokah. Forma bo morda drugačna, postopanje ne tako čisti odkrito, ali rezalo se bo ropet prav gotovo.

A tu smo pa mi na vrsti, da tožimo vlado in jej prihajamo z opravičenim očitanjem, da je zopet zagrešila čia polovičarstva. Pa bili tudi samo formalni pogreški, ki so izsilili razpuščenje. Vlada bi bila morala porabiti to priliko, da po svojih organih enkrat postavi volitve na čisto in pašeno podlago, s čemer bi bila tudi sebi pripravila trdno pozicijo — trdnejo nego jo je imela do sedaj, ko so cesarski namestniki čisto morali sicer priznavati te in one nesposobnosti, a ob enem izjavljati tudi svojo obnemoglost, češ: vlada ne more tu nič storiti!

Vsaj v toliko bi bila morala vlada porabiti to priliko, da bi bila volilec v mestu, posebno pa onim po okolici olajhčala zadobivanje volilne pravice, ker čula je že iz ust številnih deputacij, kako se volilci izpuščajo iz volilnih list in znano je morebiti, kako so bili ob zadnjih volitvah celo prvaki po okolici, veleposestniki, intelgenca izpuščeni iz volilnih list! Vsaj v onemogočenje takih najbolj kričočih krivičnosti naj bi bila vlada porabila priliko razpuščenja mestnega sveta. Omejila se je na samo razpuščenje! Mlačnost vzrokov, ki so doveli do razpuščenja pa je pustila obstajati dalje.

Vlada je storila torej čia polovičarstva. Taki čini pa navadno ne boljajo, ampak — slabšejo!

Na poštne ravnateljstvu v Trstu so imenovani za službovanje v računskem oddelku tega ravnateljstva: računski asistenti Alojzij Pertot in Ferdinand pl. Schroll računskima oficijeloma, praktikant Rudiger Conforto pa rač. asistentom.

V tehnični službi tega ravnateljstva je imenovan mehanik Fran Vitarelli višim mehanikom. Vsi stavbeni komisar inženjer Vincencij Umfer je premeščen iz Gorice v Trst, stavbeni komisar inženjer Friderik Crepaz iz Pazina v Gorico, a stavbeni adjunkt inženjer Lavrenčič iz Trsta v Pazin.

Politični shodi na spodnjem Štajarskem se vrste eden za drugim. V nedeljo dne 17. t. m. sta bila dva shoda. Enega je priredilo društvo »Sava« v Vidmu, drugega pa politično društvo za lenarški okraj pri sv. Ruprtu v Slov. Goricah. Na obeh shodih so se v sprejetih resolucijah krepko potegnili za brate na Koroškem. Krepka je bila tudi izjava na shodu pri sv. Ruprtu naperjena proti »nečuvnemu postopanju vlade in vladnih organov«. Posebnega zabeležanja vredna je bila tudi resolucija s katero so zborovalci pri sv. Ruprtu pozivali Slovence na Kranjskem, naj vendar store korake, da si osnujejo slovenske meščanske šole, da bodo tudi višje gimnazije in realke slovenske, da bodo po njih izgledu tem lože terjali isto tudi obmejni Slovence!

Koroške vesti. V Bekštanjju so zmagali Slovenci v vseh treh razredih. V Pokrčah je prišlo v odbor tudi pet zanesljivih slovenskih mož.

Odvetaikov je na Koroškem 31. Med temi je en zaveden Slovenec. To je vrli dr. Brejc.

V Št. Jakobu v Rozu, kjer je vlada ubila slovensko petrazredno šolo na ljubo le nekaterim hujskačem, ki so v občini le od danes do jutri, torej proti jasnim določbam zakona, se že kažejo žalostne posledice, na katere se je že v naprej opozarjalo od slovenske strani. Otroci slovenski in nemški mislečih starišev so se že začeli sovražiti in zasramovati med seboj. Tako se bo netilo

sovražstvo med prebivalstvom, ali kaj de to, samo da je vlada ustregla nestrpnosti nemških poslancev!!

Zadnja enorazrednica s slovenskim učnim jezikom na slovensko-nemški meji je v Kaplji pri Arvežu. Sedaj je tam razpisana učiteljska služba. Nemški »Schulverein« pozivlja nemško učitelstvo, naj prisi za to mesto. Schulverein obljublja tudi podporo. Veljaki slovenski, pazite, da se ne urednijo zlobni načerti sovražnika!

»Častni večer«, ki ga je priredilo »Slovensko pisateljsko podporno društvo« v Ljubljani ob 70 letnici dr. Josipa Vošnjaka, se je izvršil veličastno. Dvorana je bila natlačeno polna. Udeležnikov je bilo iz vseh vrst slovenske inteligence, mož, ki imajo v marsičem različne nazore, a so edini v spoštovanju do moža, ki je narodu svojemu posvetil svojega življenja delo. Na »večer« je došlo mnogo čestitk. Simon Gregorčič je pisal:

Pač stara se posamna glava,
A narod vedno se mladi;
Ne stara se zasluga prava,
Med narodom na vek živi.
In ti, za dom zaslužni mož,
Žil v narodu do veka boš!

Zavarovanje poslov za slučaj bolezni. V »Triester Tagblattu« čitamo: Čujemo da je nameštstvo odposlalo mestnemu magistratu dopis, v katerem priporoča mestni oblasti, naj zasnuje zavarovanje poslov za slučaj bolezni po izgledu dunajskem. Zavarovalnica bi bila pod upravo mestnega magistrata. Premija, ki se plačuje na Dunaju, znaša 2 K za osebo. Potem bi bili gospodarji oproščeni, od bolniške takse za dobo 30 dni v skupnem znesku 4—5 gl., v katero so eventuelno obvezani. Tako dobrodelno in praktično izkušeno napravo bi tukajšnje prebivalstvo gotovo simpatično pozdravilo. Občina ne bo torej brčkone imela pomislekov proti skitvaranju take naprave.

Koncertna veselica pevskega društva »Adrija«, ki se bo vršila jutri, v nedeljo, dne 24. t. m. v »Narodnem domu« v Barkovljah, obeta biti ena najlepših predpustnih zabav. Vpored iste obsega štiri krasne pevske zборе (en mešan zbor), pet orkestralnih točk, šaljivo igrano »Doktor Hribar« in ples. — Iz vspredeja je razvidno, da se je društvo »Adrija« marljivo pripravilo, da pokaže slavnemu občinstvu, kaj se je naučilo. — Na slovenskem občinstvu pa je, da pohiti jutri v čim večem številu na veselico »Adrije« v Barkovlje, da s svojim obiskom pripomore »Adriji« ne le do moralnega ampak tudi do materialnega vspeha. Torej na svidenje jutri ob 4. in pol uri v Barkovljah!

Ta obeta mnogo! V voloskih zaporih sedi 15 leten mladček J. S. iz Zagreba, bivši učenc 4. gimnazijalnega razreda. To je nadobuden deček, ki se je razvil v pravega specialista — tatu. Iz gimnazije so ga spodbili in kradel je že parkrat v Ogulinu in na Reki. Dne 13. t. m. se je pa ukral v neko trgovino na Reki, porabivši hipno odsotnost prodajalca srebro. Mladi tat je spretno odprl predal ter odnesel 140 K. Ker se mu je tu tako lepo posrečilo, je ponovil operacijo še v dveh drugih prodajalnicah, kjer je odnesel 20 K, oziroma istotoliko in še nekoliko starega denarja. Z ukradenim denarjem si je kupil srebrno uro in verižico. Ali kmalu je odbila ura — njegove svobode. Sedaj šteje ure — ali brez srebrne ure v žepu — v voloskem zaporu!

Nesrečna vrnitev v domovino. Včeraj popoldne je došel iz Aleksandrije Lloydov parnik »Amphitrite«. S tem parnikom se je pa pripeljal v Trst spremljan po »kavasu«, 31 letni Ivan S. iz Trsta, ki trdi, da je kemik. Poslal ga je v Trst tamošnji avstrijski konzul, zato ker ni imel sredstev za življenje. Ker je pa Ivan S. begunec 5. deželnoobrambnega pešpolka, ga je policijski oficijal Krainer izročil vojaški oblasti.

Nezgode na delu. 46 letni vozaik A. Ferluga z istrake ceste št. 12 si je ranil člen leve noge.

— 20-letni tiskar Angelj Bidoli iz ulice Chiauch ara št. 3 si je ranil sredinec desne roke.

— 20-letni čevljar Enej Barozzi iz ulice Lorenzo Gatteri št. 15 si je ranil kazalec leve roke.

— 18-letnemu težaku Josipu De Juri, ki je delal v svobodni luki, je šlo kolo težko naloženega voza preko desne noge ter mu isto precej zmečkalo.

Prvi trije so šli sami na zdravniško postajo, kjer so dobili potrebno pomoč. Glede

poslednjega je pa moral zdravnik na lice mesta, kjer mu je obvezal nogo ter ga potem dal odvesti v bolnišnico.

Požar. Gospod Josip Petelin, ki stanuje v ulici Sv. Frančiška št. 47. in ima istotam tovarno testenja, je zapazil sinoči ob 8. uri in četrt, da je navetal požar v sušilnici za sljive tvrdke Ignacij Brüll, katera se nahaja ravno pod njegovo delavnico a ima uhod v ulici del Ronco št. 2. Ko je gospod Petelin to zapazil, je bil že skoraj pregorel pod, ki deli njegovo tovarno od sušilnice. In res je par minut pozneje plamen švignil iz sušilnice v njegovo delavnico. Gospod Petelin je takoj šel na redarstveni inšpektorat v ulico Luigi Rezi, ter tam obvestil o navstalem požaru. Z inšpektorata so takoj telef. n. čim pot m obvestili gasilce na glavnej postaji a ti so bili dobili že od drugod obvestilo isto tako telefoničnim potom ter so bili že odšli z brizgalnico na lice mesta. Prej pa so obvestili še tri druge gasilske postaje. Tako so bili v petih minutah na liru mesta štirje gasilski vozovi z brizgalnicami ter so takoj začeli delovati s poveljstvom g. Preglerja krotiti požar.

Okolu 10. ure je bil požar ukročen in sta se dva gasilska vozova vrnila na dotične postaje. Ob 11. uri je pa bilo delo gasilcev popolnoma končano in sta se vrnila na svoje postaje še ostala dva vozova.

V sušilnici je skoraj vse zgorelo, v tovarni testenja se je pa gasilec posrečilo rešiti nekaj malega, vendar je škoda precejšnja. Najvažnejše je to, da so gasilci obranili pred požarom stanovanje g. Petelina. Gosp. Petelin je sicer zavarovan za 4000 kron. — Glede škode, katero je požar povzročil v njegovi tovarni, je g. Petelin dejal da se ne more še izraziti. Seveda je bila zavarovana tudi sušilnica tvrdke Brüll, a se še ne ve za kako svota.

Aretovana tatova. — 21-letni Natale Fran in neki Anton Miglioraz sta udrila na Reki v stanovanje neke Antonije Schiavoni, kjer sta pokradla dragocenosti v vrednosti 7000 K. Ali nista se dolgo veselila tega blestečega plena. Oba sta že na varnem. Prvega so aretirali v Pulju, drugega na Reki.

Grozna nesreča. Dne 16. t. m. zvečer se je posestnik Anton Cerjar iz Planine odpeljal iz Brežice (Štajarsko) proti domu. Njega sin Franc ga je pričakoval v neki gostilni v Džani seli. Začuvši ropotanje voza je sin hitel pred gostilno in je jel klicati očeta. Ali nikdo se ni oglasil in konja sta mirno vozila naprej. To je sina vznemirilo, da je zbežal za vozom. In zazrl je grozen prizor: oče je visel z voza z glavo navzdol. Vsa leva stran glave je bila razmesarjena in črepinja je imela veliko luknjo. Oče je bil namreč zaspal in zdrknil z voza. O padcu pa je objel oje, na katerem je obvisel. V tem položaju ga je zdel konj s kopitom in ga ubil.

Razne vesti.

Knez nadškofom v Tridentu je cesar imenoval profesorja teologije na teološkem dijecezanskem učnem zavodu v Tridentu, dra. Celestina Eulerica.

Pobegla častnika. Iz Budmpešte javljajo, da je vojaška oblast izdala tirnico za častnikoma: topničarskim nadporočnikom Adolfom Kropschem in za kadetom častniškim nadomestnikom Kolomanom Erbler, ki sta pobegnila, zapustivši dolgove v značnem znesku 32.000 K. Omenjena častnika sta baje pobegnila v Makedonijo, da se pridružitaa ustašam.

Trgovina.

Borzna poročila dne 22. januarja.
Tržaška borza.

Napoleoni K 19.05—19.07, angleške lire K 23.93 do 23.98, Londn kratak termin K 239.55—240.10, Francija K 95.20—95.40, Italija K 95.15—95.40, italijanski bankovci K 95.15—95.40, Nemčija K, 117.05—117.35, nemški bankovci K 117.05—117.35, avstrijska ednotna renta K 100.60—100.90, ogrska krona renta K 99.00—99.30, italijanska renta K 101.85—102.30, kreditne akcije K 677.00—680.00, državne železnice K 675.00—678.00, Lombardi K 83.00—85.00, Lloydove akcije K 740.00—755.00. — Srečke: Tisa K —, Kredit K —, do —, Bodenredit 1880 K —, Bodenredit 1889 K —, Turške K —, do —, Srbske 2% —, do —.

Dunajska borza ob 2. uri popol.:
včeraj danes
Državni dolg v papirju 100.65 100.65
" " v srebru 100.65 100.60
Avstrijska renta v zlatu 120.55 120.55
" " v kronah 4% 100.70 100.70
Avst. investicijska renta 3 1/2% 93.15 93.15
Ogrska renta v zlatu 4% 118.90 118.90
" " v kronah 4% 99.10 99.15
" " renta 3 1/2% 91.— 90.95
Akcije nacionalne banke 1600.— 1606.—
Kreditne akcije 676.25 677.75

London, 10 Lstr.	239.60	239.62 1/2
100 državnih mark	117.10	117.05
20 mark	23.43	23.44
20 frankov	19.04	19.05
10 ital. lir	95.25	95.25
Cesarski cekini	11.32	11.32

Parizka in londonska borza.

Pariz. (Sklep.) — francoska renta 98.—, 5% italijanska renta 102.50, špan-ki exterior 86.62 akcije otomanske banke 591.—.

Pariz. (Sklep.) Avstrijske državne železnice — Lombardi — unificirana tuška renta 87.75, menjice na London 251.65, avstrijska zlata renta 102.50, ogrska 4% zlata renta 101.25, Länderbank —, turške srečke 129.50, parizka banka 11.12, italijanske meridijonalne akcije 734.—, akcije Rio Tinto 12.54. Trdna.

London. (Sklep.) Konsolidiran dolg 88 1/2, Lombardi 3 1/2, srebro 25 1/2, španska renta 85 1/2, italijanska renta 101 1/2, tržni diskont 3 1/2, menjice na Dunaju —, dohodki banke —, izplačila banke 57.00 Trdna.

Tržna poročila 22. januarja.

Budimpešta. Pšenica za april K 7.86 do 7.87, za oktober od 7.67 do 7.67. Rž za april K 6.61 do 6.62, za maj — do —. Oves za april K 5.49 do 5.50, za maj — do —. Kuruza za maj K 5.29 do 5.30.

Pšenica: ponudbe srednje; povpraševanje: slabo, mirno. — Prodaja 12.000 met. st. nespremenjeno. Druga žita nespremenjena. — Vreme: megla.

Havre. (Sklep.) Kava Santos good average za tek. mesec po 50 kg 47.25 frk, za marec 47.75 frk.

Hamburg. (Sklep. pop.) Kava Santos good average za januar 38 1/4, za marec 38 1/2, za maj 39 1/4, za september 40 1/4, vzdržano; kava Rio navadna loco 35.—8, navadna rečna 39.41, navadna dobra 42.45.

Hamburg. (Sklep.) Sladkor za januar 15.65, za februar 15.75, za marec 15.90, za maj 16.20, za avgust 16.80, za oktober 17.20. Mirno. (Vreme Megla.

London. Sladkor iz repe surov 7 1/4 Sh, Java 9.01 1/2 Sh. Mlačno.

Sladkor, tuzemski. Centrifugalpile, promptno K 64.50 do 65.75, za september K — do —, jan.-avg. 64.50 do 65.75, Concassé in Melaspile promptno K 67.30 do 67.80, za sept. K — do —, jan.-avg. 67.30 do 67.80.

New-York. (Otvorenje.) Kava Rio za boljšo dobavo. Vzdržano; 10 in 5 st. zvišanja.

Pariz. Rž za tekoči mesec 15.—, rž za februar 15.—, za marec-april 15.—, za marec-junij 15.— (mlačno). — Pšenica za tekoči mesec 21.15, za februar 21.25, za marec-april 21.35, za marec-junij 21.40, (mlačno). — Moka za tekoči mesec 29.25, za februar 29.10, za marec-april 29.—, za marec-junij 29.— (mlačno). — Repično olje za tekoči mesec 49.50, za februar 49.50, za marec-april 49.—, za maj-avgust 49.25 (mlačno). — Širit za tekoči mesec 42.25 za februar 42.75, za marec-april 42.25, za maj-avgust 42.75 (mirno). — Sladkor surov 88° uso no 21 1/2 — 21 1/2 (mirno), bel za tekoči mesec 24.75 za februar 24.84 1/2 (mlačno) za maj-avgust 25.87 1/2, za okt.-jan. 26.62 1/2 rafiniran, 56 1/2—57 — Mrzlo.

Trgovina sè zaklanimi prašiči.

Včeraj je bilo pripeljanih na tukajšnji trg tud. 112 prašičev. Ridi ugodnega vremena se je kupčija popravila, kajti prodalo se je vse in sicer blago prve vrste po K 116.— slabše pa po K 100 — naprej.

Insolvenca tovarne kož.

DUNAJ 22. Lstovi javljajo, da je najavila velika tovarna kož Miniberger sin v Voianu in V šovicah na Češkem, insolvenca. Pasiva znašajo okolu 2 in pol milijona kron.

Dokazano je, da so v obče prijubjene in povsod razširjene kapljice sv. Marka iz mestne lekarne v Zagrebu, Markov trg, najpotrebnejše sredstvo v vsaki hiši ter prva pomoč vsakemu bolniku, kakor tudi obvarujejo zdrave ljudi pred neznanimi boleznimi. Opozarjamo gg. čitatelje na današnji oglas mestne lekarne v Zagrebu, Markov trg št. 44.

Opozarjamo naše cenjene čitatelje od sv. Jakoba na prodajalnice s prašičjim mesom v ulici sv. Marka št. 15 našega rojaka g. Joshima Roncel, ki zasluži, da ga vsi somišljeniki podpirajo.

Tovarna pohištva

Aleksander Levi Minzi

ulica Tesa št. 52. A.

(v lastni hiši.)

ZALOGA:

Piazza Rosario (šolsko poslopje).

Cene, da se ni bati nikake konkurence.

Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.

Trstovan cenik brezplačno in franco.

Hermangild Trocca

Barriera vecchia št. 8

ima veliko zalogo

mrtvaških predmetov

za otroke in odraslene.

Venci

od porcelana in biserov vezanih z medeno žico, od umetnih cvetlic s trakovki in napis.

Slike na porcelanastih ploščah za spomenike.

Najnižje konkurenčne cene.

Pozor!
Josip Gregorič
 trgovec z oljem, kisom in mlo ter kolonijalnim blagom
 v Trstu, ul. Barriera vecchia št. 4.
 Priporoča svojo dobroznano prvo slovensko zalogo vsakovrstnega jedilnega olja, občasno se strankami vedno v slovenskem jeziku.
 Pošilja na dom po naročbi.
 Komur je na srcu geslo »Svoji k svojim« naj ne zamudi se zglasiti

Prave in jedine želoč. kapljice sv. Antona Padovanskega.

(Varnostna značka). Zdravilna moč teh kapljic je neprekosljiva. Te kapljice vredijo redno prebavljen, če se jih dvakrat na dan po jedno žličico popije. Okrepje pokvarjeni želodec, storč, da zgine v kratkem času omotice in životna lenost (mrtvost). — Te kapljice tudi storč, da človek krajji je.
Cena steklenici 60 vin.
 Prodajajo se v vseh glavnih lekarnah na svetu. — Za naročitve in pošiljatec pa jedino le v **Lekarna Cristofolletti v Gorici.**

Pozor!
 Podpisani je odprl v ulici S. Marco št. 15 novo prodajalnico **svinjskega mesa.**
 V isti trgovini se vdobi vsakovrstna suha in sveža svinjina po zmernih cenah. Sv. Jakobskim Slovanom se priporoča **Joahim Roncel.**

Jakob Stanko Godina
 priporoča svojim cenj. rojakom svojo **VELIKO ZALOGO**
olja, kisa, mila, sveč in drugih sličnih predmetov
 v ulici Giulia št. 76.

C. kr. privatno Riunione Adriatica di Sicurtà

Glavnica in rezervni zakladi društva glasom bilance 31. decembra 1902.
 Zadrzna glavnica (od kojih vplačano K 8.200.000) K 8.000.000
 Rezervni zakladi dobi kov 7.133.580
 zaklad proti vpadanju vrednostij javnih efektov 3.700.580
 Rezervni zaklad premij za zavarovanja 71.255.750
 Zavarovanja na življenje v veljavi 254.966.142
 Izplačane škode v vseh oddelkih od ustanovitve društva (1838—1902) 498.919.050
 Društvo sprejema po jako ugodnih zavarovanju proti požaru, streli, škodom v led razstrelb, ulomu kakor tudi prevozov po suhem in m rju; sklepa pogodbe za zavarovanje življenja po raznovrstnih kombinacijah, za glavnice, rente plačne do smrti ali zavarovanja, doto otrokom itd.

Polu-težaka išče
 mlekarna iz Hrušiče pri sv. Jakobu v ulici delle Scuole št. 18.

Mala oznanila.
 Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih cenah. Za enkratno insercijo se plača po 2 stot. za besedo; za večkratno insercijo pa se cena primerno zniža. Oglasi za vse leto za enkrat na teden stanejo po 20 K. ter se plačujejo v četrtletnih anticipatnih obrokih. Najmanja objava 60 stot.
 V Trstu. Kavarnе.
Anton Šorli priporoča svojo kavarno »Commercio« kjer je shajališče Slovencev. Na razpolago so vsi slovenski in mnogi drugi časniki.

Zdravje je največje bogatstvo!
Kapljice sv. Marka.

Te glasovite in nedosegljive kapljice sv. Marka se uporabljajo za notranjo in zunanjo rabo. Posebno odstranjujejo trganje po kosteh, nogah in rokah ter ozdravijo vsak glavobol. Delujejo blagodejno pri boleznih v želodec, ublažujejo katar, umirujejo blevanje in lajšajo nadubo. Pospesujejo prebavljanje, čistijo kri in čreva. Odvajajo velike in male gliste in vse bolezni provzročene od glist. Delujejo izvrstno proti hripavosti, zdravijo vse bolezni na jetrah, »koliko« in trganje v želodec. Odstranijo vsake mrzlice in vse bolezni izvirojoče iz mrzlice. Najbolje sredstvo proti maternici in madroni. Te kapljice ne smejo manjkati v nobeni mestni in kmečki hiši.
 Dobiva se samo v mestni lekarni v Zagrebu. Naročila naj se naslovijo: **Mestna lekarna, Zagreb, Markov trg 44., v bližini cerkve sv. Marka.** Denar naj se pošilja naprej, drugače se pošlje po povzetju. Manje kot jeden ducat (12 steklenic) se ne pošilja. Cena je sledeča franko na vsako pošto: 12 steklenic K 4.—, 24 steklenic K 8.—, 36 steklenic K 11.—, 84 steklenic K 14.60, 60 steklenic K 17.—.
 Na razpolago je tisoče in tisoče priznanih pisem, ki se ne morejo vsa priobčiti, zato navedemo samo imena nekaterih gg., kateri so s posebnim vspedom uporabljali kapljice sv. Marka ter popolnoma ozdravili: Ivan Karetinčić, učitelj; Janko Kišur, kr. nadgozdar; Stefan Barčić, župnik; Ilija Mamić, opankar; Zofija Vukelić, šivilja; Josip Seljanović, kmet itd.
Mestna lekarna, Zagreb, Markov trg 44., v bližini cerkve sv. Marka.
Zdravje je največje bogatstvo!

Prva kranjska z vodno silo in turbino delujoča

tovarna stolov
 tvrdke Fr. Švigelj

na Bregu, p. Borovnica, Kranjsko, priporoča sl. občinstvu, prečast. duhovščini, imejiteljem in predstojnikom zavodov in šol, krčmarjem in kavarnarjem, ravnateljstvom uradov, gg. brivcem itd. itd. natančno in trpežno izvršene **stole, naslonjače, fotelje, vrtno stole, gugalnike itd. itd.**
 po karnajbolj nizki ceni. Blago je iz trdega, izbranega lesa, poljubno likano ali v naravni boji imitirano.
Največja zaloga stolov, naslonjačev in gugalnikov iz trsa.
 Na željo pošlje tvrdka najnovejše obširne cenike z nad 80 slikami, iz katerih je razvidna oblika blaga in cene, zastoj in franko.
Naročevalcem na debelo dovoli se znaten popust.

Stanje hranilnih vlog: **18 milijonov kron**
 Rezervni zaklad: **nad 550.000 kron**

Mestna hranilnica ljubljanska
 na Mestnem trgu zraven rotovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8 do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsacega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.
Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.
 Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potem c. kr. poštne hranilnice. Posoja se na zemljišča po 4 1/4% na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik toliko na znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg kapital, da poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg z obrestmi vred na primer v 33 letih, tedaj mora plačevati na leto 6% izposojenega kapitala.
 Posoja se tudi na menice in na vrednostne papirje, in sicer po 4 1/2% do 5%.

Svoji k svojim!

Zlatar

DRAGOTIN VEKJET

(C. Vecchiet).

TRST. — Corso št. 47. — TRST.

Priporoča svojo prodajalnico zlatanine, srebrnine in žepnih ur. — Sprejema naročbe, poprave srebrnih in zlatih predmetov ter poprave žepnih ur.
 Kupuje staro zlato in srebro. Cene zmerne.

Svoji k svojim!

4 pare čevljev za 5 K

Vsled nakupa ogromne množine obuvala in neke konkurzne mase prodajam le nekoliko časa po umazani ceni 1 par možkih in 1 par ženskih črnih čevljev za vezati z močno nabitim podplatom, nadalje 1 par možkih in 1 par ženskih modernih čevljev. Vsi ti 4 pari so najnovejše mode, močni, gorki in pripravljeni za zimo ter veljajo le 4 krone. Pošilja le proti predplačilu ali povzetju A. GELB, KRAKOV 40/3. — Za naročbo za dostuje dolgost stopala. Zamena dovoljena ali denar nazaj ako ne bi ugajalo.

Velika zaloga istrskega vina

dobro nadomestilo kraškega terana. Postrežba točna. Razpošilja na vse strani **Macarol Fran, Sežana.**

Andemo de Franz.

V dobroznani gostilni »Andemo de Franz« v ulici Geppa št. 16. se toči:

fino vipavsko belo po 40 nve za na dom 36 »
 istrski teran I. vrste 40 »
 za na dom 32 »
 nad 10 litrov 28 »

Priporoča se krčmarjem in trgovcem za prodajo na debelo, slavnemu občinstvu pa za mnogobrojni obisk. Na razpolago so vedno topla in mrzla jedila. Krčma je odprta vsak večer do polnoči.
 Udani **Josip Furlan, krčmar.**

Stanovanja

„NARODNEM DOMU“
 (Piazza Caserma št. 2)

oddaja od danes naprej lastnica

„Tržaška posojilnica in hranilnica“
 (registrovana zadruga z omejenim poroštvom)

Istočasno se oddaja **hôtel, restavracija in kavarna.**

Prijave se sprejemajo v posojilnični pisarni (ulica S. Francesco št. 2, I. n., telefon št. 952), kjer se dajejo tudi potrebna pojasnila.

Češko gosje perje po ceni!
 5 kg.: novo skučljeno K 9.60, boljše K 12.—, beli mehki puh, skučljeno K 30.—, K 36.—
 Pošilja se franko po povzetju. Zamena ali povrnitev dovoljena proti povratni poštni stroškov.
Benedikt Sachsel, Lobes 183. pošta Pizom, Češko.

GORIŠKA LJUDSKA POSOJILNICA

vpisana zadruga z neomejenim amstvom v Gorici
 Gosposka ulica hšt. 7., nadstr v lastni hiši.

Hranilne vloge sprejemajo se od vsacega če tudi ni član društva in se obrestujejo po 4 1/2%, ne da bi se odbijal rentni davek.
 Posojila dajejo se samo članom in sicer na menjice po 6% in na knjižbe po 5 1/2%.
 Uraduje vsaki dan od 9. do 12. ure dopol. in od 2. do 3. ure popol. razven nedelj in praznikov.
 Stanje hran. vlog leta 1902. Kron 1,479.003.
 Poštno-izdat. račun št. 837.315.

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“ v LJUBLJANI

Polnovplačani akcijski kapital **K 1,000.000**
 Kupuje in prodaja vse vrste rent, zastavnih pisem, prijoritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.
 romese izdaja k vsakemu krebanju.

Špitalske ulice šte. 2.
 Zamenjava in eskomptuje izzrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.
 Vinkuluje in divinkuluje vojaške ženitninske kavcije.
 Eskompt in inkasno menic. Bor-ra naročila.

Podružnica v Spljetu (Dalmacija.)
 Denarne vloge vsprejema v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.
 Promet s čeki in nakaznicami.